

Petter Johanes Jonasson - min ff fm f avskedade soldaten Johan Hägg.

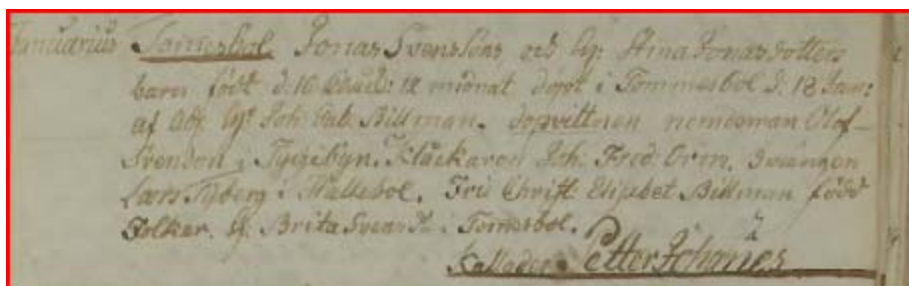
av
Åke Öster

Johan Hägg kommer från gården Tomasbol i Tydje församling, som senare slogs samman med Tösse församling. Ingår numera i Åmåls församling och ligger söder om Åmål mot Vänern (Tösse skärgård).

Johannes ("kallades Petter Johanes") föddes i februari 1786 "d.16 kläckan 12 midnat" och döptes d 18 "i Tommasbol". Dopvittnen var "nemdeman" (och farbrodern) Olof Svensson i Tydjebyn, "kläckaren" Fred Orm, drängen Lars Tyberg, en fru och nån till. Han döptes till **Petter Johannes**.

Föräldrar var Jonas Svensson (senare Silfvertelning), f. 1752 på gården Tomasbol, och hans hustru Stina Månsdotter, f. 1750, som deras 3:e barn. Stina var från Värmland och hade varit piga hos Jonas far.

Jonas var corpral, men bodde också på släktgården.

THOMASBOL		Födelse År.	Födelse Ort.	i Boh.	in Casu	utställ.	i Örn.	Erepp.	Lefverne.	Äggen-skap.
Jonas Svensson		1752	Tydje	X	X	/	Y	X		
Stina Månsdotter		1750	Magnäs		X					
P. Sven Magniis		1780	Tydje	/	:			1762 ¹⁸ / ₉		
O. Hans Carlmander		1784								
O. Johannes		1786								
Stina Greta		1782								
Ejv. G. Jan Hansson		1763	Trofskog	X	Y					
Ejv. Berida Olof dotter		1766	Åmål S.	X	X					
Ejv. Olof Hansson		1778	Åmål	X	::					

Efterson Johan varit soldat finns han i soldatregistret. I ett utdrag på Johan Hägg från Bohusläns försvarsmuseum framgår

att han tillhörde Stångenäs kompani 6:e roten Kyrkoryr. Men det står också en notering "i 1812 års rulla som Bister". Av registret framgår att Bister är ett namn i Sotenäs kompani, som delvis hade sina rotar och torp i Kville socken. Problemet med Kville är att alla kyrkohandlingar brann upp 1904. Det finns nästan inget kvar. Det som finns i Kville är domstolshandlingar och mantalsskrivningsregister och, vad gäller soldater, militära handlingar.

2014 utkom boken Kungl. Bohus Läns Regemente. Sotenäs kompani 1727 - 1901.

Där framgår att Bister var soldat på rote 36 Skebräcke med torpet Hatteängen.

När roten hade hittat en ny rekryt förrättades som regel "syn" för att inspektera torpet. Det finns en sådan syn, 1806, som resulterade i ett "contractt" där villkor fastställdes. I detta fall framgår också att Bisters civila namn är Johannes Jonasson ("Drängen J. J. Från Wrem i Qville Härad och Söcken")

1mo Så snart denna karl blivit approberad.....får han lega (lön).

2o Så länge han ej hafver torp undfår han årligen.....

I detta fall var torpet i dåligt skick, så roten ålades att reparera och förbättra.

Året efter, 1807 är han skriven på torpet Hatterängen. Han efterträder soldaten Christian Bister som fått avsked på grund av sjukdom.

Johannes Jonasson övertog företrädarens namn och blev Johan eller Jon Bister. I rullan står Jon som ogift och i mantalslängden framgår inget annat heller.

Han har rimligen gift sig med Juliana Jacobsdotter från Wassändan i Svarteborg, 1806 då dottern Christina föddes.

1806
 Sveriges Rikets Regering
 I Kungens Majestätens Höfvens och Rådgivningskammaren
 från Kungens Majestätens Höfvens och Rådgivningskammaren
 afslutade. N:o 30.
 Till Sveriges Rikets Regering. Högrens approbering på fan
 uti Laga Rådets Rätt. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 S. Så länge Karlens Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.

Utöver J. B. bodde enkan Helena Anderdotter, 51 och hennes son på torpet.

Kallningen drages i...
 Johan Bister
 Laga Rådets Rätt. Sveriges Rikets Regering. Sveriges Rikets Regering.
 1805

Efter att Johan blivit godkänd (approberad) skickades delar av regementet till Stralsund. Och efter ett halvår var det Johans tur.

Strax efter att Johan kom till Stralsund blev han (och flera andra) tillfångatagen av fransmännen och fördd som fånge till Frankrike.

Vi vet inte exakt när Jon Bister kom hem, men för 1811 finns han med hustru, Juliana Jacobsdotter, f. 1781 i Svarteborg och dottern Christina, f. 1806, på torpet Pilehuset. 1812 i februari föds dottern Maja Lisa. Dom bodde då fortfarande på Pilehuset.

Ort	Namn	År	Antal	Övrigt
Pilehuset	J. Hans Hansson	1775	6	
	H. Hans Andersdotter	1779	6	
	L. Anders	1807	1	
	O. Johansson	1807	1	
	A. Johanne Högrens	1806	6	
	H. Juliana Jacobsdotter	1806	1	

Handwritten notes on the right side of the table:
 - Next to the first two rows: "Sveriges Rikets Regering"
 - Next to the last row: "1806"

Snart flyttar dom till Backstugan Långegiljan.

Backstugan		
Långegiljan	M. S. Johansens hustru	1785
	H. Juliana Johansdotter	1785
	Dr Christina	1806
	Dr Majalisa	1812

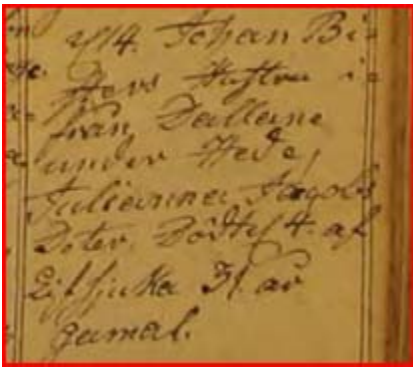
Samma år, i december, dör äldsta dottern Christina 6 år gammal.

Bara 3 månader senare drabbas familjen av en stor olycka; hustrun Julianna dör, 31 år gammal, "af lifsjuka" (dysenteri?). Majalisa ("Sondott. Maria Lisa Johansd.") är då 1 år och lämnas bort, till Johans föräldrar på Tomasbol i Tydje. När man vet detta kan man se att prästen skrivit "till Tydje" i husförhørsboken.

Johan är 26 år.

Backstugan	M. S. Johansens hustru	1785	15 Nov	
Långegiljan	H. Juliana Johansdotter	1785	24 Dec	
	Dr Christina	1806	15 Oct	
	Dr Majalisa Lisa	1812	9 Feb	

Födelse	Läsa		Förflär		Innyttad		Utnyttad
	Året	Orten	i Bok	Utom	Från	År	
M. S. Johansens hustru	52 ^{år}	Tydje	X	X	Y		
Hustru Juliana Johansdotter	53 ^{år}	Kuggen	X	X	Y		
Dotter Christina	82 ^{år}	Tydje	X	X	Y		
Son Olaf Fredrika	97 ^{år}	ibm	X	X	Y		
Sondott. Maria Lisa Johansd.	1812	Tydje					

Johan blev på nytt soldat.

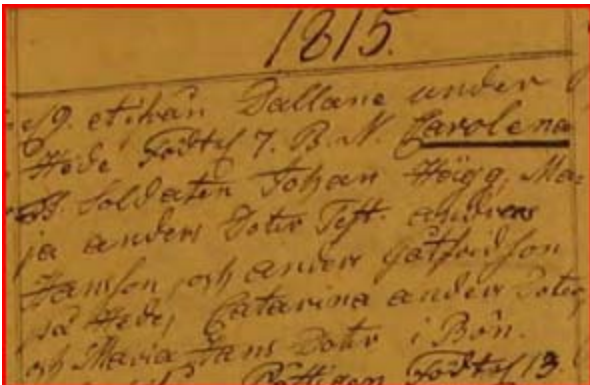
I dödsboken för Julianna står "från Dallarne under Hede", så det är möjligt att Johan redan flyttat in i soldattorpet.

Denna gång på rote 47 Övre Hede med torpet Hededalarna. Torpet ligger bara ca 1 mil från hans gamla torp. Han ersätter där Anders Hägg som begärt och fått avsked.

Han övertar namnet Hägg.

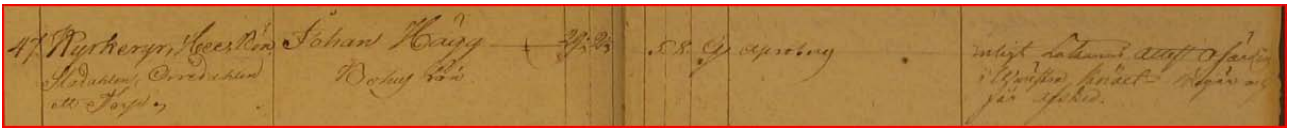
Ganska snart måste Johan ha gift om sig, kanske i Kville eftersom jag inte kan hitta någon vigsel. Hustrun heter **Maja Larsdotter** f. 1790 i Sillerud i Värmland.

I juli 1815 får dom en dotter, Carolina.

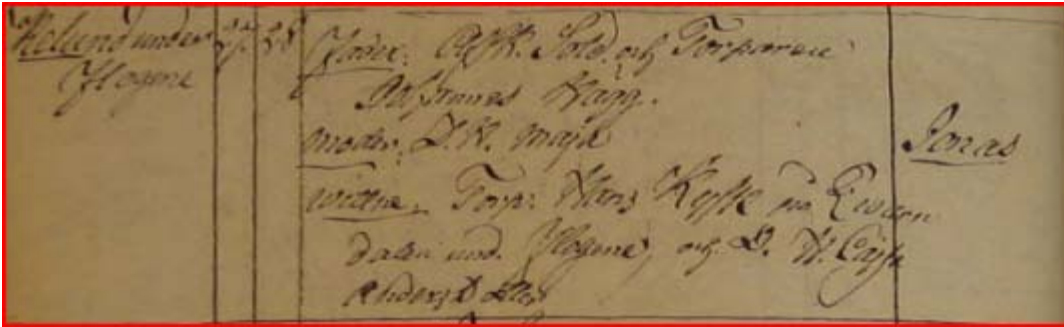

Torpet Hededalarna Övre Hede	J. M. Johansen Hägg M. Maja Larsdotter fr. Carolina	1796 5 feb 1815 11 juli	1797 14 maj
------------------------------------	---	----------------------------	-------------

Sent 1815 begär Johan avsked; "inlagt läkarens attest: ofärdig i vänster knä. Begär xx för avsked". Han är då 29 år och har i denna omgång varit soldat i 2 1/3 år.

1817 föddes sonen Jonas (namnet efter farfar?), när familjen bor i Krokstad.

Under de följande åren fram till 1826 flyttar familjen vart och vartannat år. Det har säkert varit ett mycket fattigt och hårt liv.

Först till Naverstad och gården på Kasebo, som tidigare legat öde. Där arrenderar Johan 1/8 mantal.

Man kan då notera att Maja Lisa har återvänt från Tydje.

Kusabo eller byingsfall.		
Åger af Lars Jølleberg på Letholm		
byens Arveboer af		
M. Byingsfall		
Hans Jørgen	1774	27
H. Catharina		24. 21
Carl	1779	died 1779
Åger af Lars		
M. Johannes	1756	
H. Majar Lisa	1799	1799
bn. Tomas	1811	
Lilla Majar Lisa	1811	
Carolina	1812	

1820 Flyttar dom tillbaka till Krokstad. Prästen skriver en ganska utförlig attest "Man och hustru är af god frägd, bruka vördsamt nådemedlen och ega nödig christendoms kunskap". "Frägd" är detsamma som rykte.

Dom finns sen på Backstugan Engen under Alnäs. Johan står som "Bräcklig".

Lilla Maja Lisa drunknar den 20 mars 1821, 9 år gammal. Sonen Carl föds.

Backstugan	M. affk. bit Loh- Hagg	5/2 1778	1	L. Bräcklig
Engen under	L. Maja Lisa	27/3 1799	1	L. (1799)
Alnäs.	L. Jonas	27/3 1817		
	D. Maja Lisa	20/3 1821		v. vördsamt med 30. Th
	D. Carolina	7/4 1815		v. vördsamt. 17. 30. för h. Maja Lisa
	Son Carl född Loh	1821		65.

Alnäs.	20/3	Af kedud Soldat Johan	drunknar	20 dagar
Maja Lisa		Haggs Dotter Maja Lisa	af en vördsamt händelse	för 2 m. 11 dag

No 60. Ark. Soldat Johan Hagg
 Arrendator af 1/8 i Krokstad
 i Hälsinge församling. Flyttar nu
 till Bräkstuga i Näsinge under Åkers
 och utgår för följande Betyg: Han är
 född 5 febr. 1786 (Ett Tusende Sjuhundra
 Åttio Sex. D. H. Maja Lerdal
 29/9. 1790. Dottern Maja Lisa 3/2
 1812. Carolina 7/7. 1815 och Sonen
 Jonas 27/3 1817. Ett Tusende Åttahundra
 drygde Sittion. — Man och Hustru
 är af god frage, braka vord samt Näsinge
 mellan ägarens tidig Kristendoms
 Kap. Hälsinge — d. 3. Nov. 1820.
 Genforsvinn

(Johan Hagg)
 Arrendator af 1/8 i Krokstad af Hälsinge
 församling flyttar nu till Bräkstuga i Näsinge
 församling. Han är född 5 febr. 1786
 Ett Tusende Sjuhundra Åttio Sex. D. H. Maja
 Lerdal 29/9 1790. Dottern Maja
 Lisa 3/2 1812 — Carolina 7/7 1815 och
 Sonen Jonas 27/3 1817. Ett Tusende Åttahundra
 drygde Sittion. — Man och Hustru
 är af god frage, braka vord samt Näsinge
 mellan ägarens tidig Kristendoms
 Kap. Hälsinge — d. 3. Nov. 1820.
 Genforsvinn
 Inogen under Åkers. vidi 16/20. ånd. N. 60. o. p. 1.

Från Krokstad flyttar familjen till Näsinge.
 I Näsinge är kyrkoböckerna svåröverblickbara vid denna tid,
 kladdiga och troligen fuktskadade, men familjen flyttar troligen
 mellan flera ställen. Sonen Johan Fredrik föds 1824 på torpet
 Långklåfvan

Torpet Klevan	
Son: Johan Andersson	1794 94
W. Helena Olsson	1796 96
Dotter: Ingrid Maria	1797 97
Dott: Olga	1798 98
Son: Engabroth Gunnarsson	1799 99
W. Stina Andersson	1800 00
Dotter: Maria Britta	1801 01
Son: Henrik Nilsson	1802 02
W. Maria Hansson	1803 03

Jansson, Maria
 1796
 W. Maria
 Lästön 27 1790
 Son: Johan 1797 817
 W. Carl 1798 821
 Dotter: Carolina 1815

1804	1805	1806	1807	1808	1809	1810	1811	1812	1813	1814	1815	1816	1817	1818	1819	1820	1821	1822	1823	1824	1825	1826	1827	1828	1829	1830	1831	1832	1833	1834	1835	1836	1837	1838	1839	1840	1841	1842	1843	1844	1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874	1875	1876	1877	1878	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893	1894	1895	1896	1897	1898	1899	1900
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

1826 kommer familjen till Wickelklåfvan under Mardal i Skee. Där blir Johan kvar till sin död 1871.

Torpet Wickelklåfvan	
W. Carl Hansson	1797 97
W. Maria Andersson	1800 00
W. Sofia Lööfdahl	1796 96
W. Maria Klagg	1797 97
W. Maria Lööfdahl	1798 98
Son: Johan	1801 01
W. Carl	1802 02
Johan Fredrik	1804 04
Dotter: Carolina	1814 14
Dotter: Britta Christina	1827 27
W. Maria	1830 30

W. Sofia Lööfdahl
 W. Maria Klagg
 W. Maria Lööfdahl
 Son: Johan
 W. Carl
 Johan Fredrik
 Dotter: Carolina
 Dotter: Britta Christina
 W. Maria

Där föds Britta Stina 1827 och Maria 1830 som kom att bli gift med Anton Öster, ff ff. Christina föds 1834. Hon var ogift; hon fick förmodligen sköta de gamla föräldrarna, och bodde på torpet till sin död 1910.

Från 1850 står Johan som förpantare, vilket torde betyda att han arrenderar torpet på något sätt, en lite friare ställning än torpare (?).

Sista stora prövningen för Johan var kanske 1869 när Anton hastigt

dött i sviterna av en båtolycka (?) och Maria kom hem, höggravid och med 3 barn. Farfars far Johan Martin föddes strax efteråt.

Johan Hägg dog i feb/mars 1871, 85 år gammal. Maja dog 1873.

Carolina gifter sig på 1850-talet, får 2 barn och emigrerar till Amerika 1872. Okänt öde.

Jonas flyttade till Keбал strax norr om Strömstad och fick totalt 9 barn.

Carl bodde på torpet Timmerhogen under Mardal och fick 6 barn.

Johan Fredrik bodde kvar på Mardal och fick 6 barn.

Britta Stina flyttade till Backen under Åberg i Lommeland och fick 5 barn.

Maria bodde efter Antons död 1869 tillsammans med sin syster på Wickelklåfvan till sin död 1909. Hon fick 4 barn.

En god del av barnbarnen flyttade till Norge under 1870 och 80-talen.

Pommerska kriget 1805 - 1807:

Napoleon härjade i Europa under första decenniet av 1800-talet. Storbritannien försöker 1805 skapa en väpnad koalition mot Frankrike, Österrike, Ryssland, Preussen och Sverige ansluter sig.

Svenska Pommern var av strategisk betydelse för koalitionen. Den 3 oktober 1805 var avtalen i hand och den 31 oktober förklarar Sverige Frankrike krig.

Brittiska, preussiska, ryska och svenska trupper under befäl av Gustav IV Adolf skulle rycka in i Hannover. Man skulle binda de franska styrkorna i norr medan österrikare och ryssar skulle utkämpa huvudstriden mot fransmännen i södra Tyskland. Sverige skulle hålla Pommern som brohuvud med 10.000 man. Ryssarna kom till Pommern med 16.000 man.

Nordarmén kom sent iväg. Frankrike hann innan dess besegra Österrike. När nordarmén sen intar Hannover är det för sent.

Den 2 december 1805 stod det sk. trekejsarslaget vid Austerlitz i Mähren (Tjeckien). Här besegrade Napoleon österrikare och ryssar. Napoleons framgångar ändrade förutsättningarna för nordarmén. Preussarna ingår i ett föredrag med Napoleon och avser besätta områden som de svenska styrkorna intagit. Både de brittiska och ryska styrkorna i nordarmén drar sig snabbt tillbaka och ensam kunde inte Gustav Adolf försvara Hannover. Först den 10 februari drar sig den svenska armén drar sig tillbaka till Pommern. Ryssland sluter under sommaren 1806 fred med Napoleon. Franska styrkor rycker i slutet av januari 1807 in i Pommern och Stralsund belägras. Fästningen var dock mycket väl befäst. De svenska styrkorna, som nu består av 9.000, man lyckas med en utbrytning och driver tillbaka fransmännen till Stettin. Den 18 april ingås ett stilleståndsavtal med fransmännen. De svenska styrkorna får under maj förstärkning av 4.000 preussiska och 5.500 engelska soldater. De engelska styrkorna är förlagda på Rügen. I början av juni 1807 säger Gustav Adolf upp stilleståndsavtalet och den 13 juni börjar de svenska styrkorna

att röra på sig.

Den 14 juli 1807 besestrar Napoleon Ryssland och Preussen. Freden slöts i Tilsit den 7 och 9 juli 1807.

Napoleon och den ryske kejsaren Alexander ingår nu i en hemlig pakt. Detta avtal kom att få ödesdigra konsekvenser för Sverige. Sverige skulle tvingas att acceptera det s.k. kontinentalsystemet, Napoleons handelsblockad av Storbritannien. Gustav IV Adolf vägrade att gå med på detta.

En fransk armé på 15.000 man rycker den 15 juli 1807 in i Pommern och belägrar åter Stralsund. Fästningen är fortfarande i mycket gott skick och håller emot länge. Kvar fanns nu de svenska styrkorna som i längden inte kan stå emot det franska trycket. För att rädda Stralsund undan förstörelse tar sig de svenska styrkorna den 19 - 20 augusti över till Rügen .

Den 25 augusti tar sig 1.200 franska soldater över till Danaholmen mellan Stralsund och Rügen, för att anfälla svenskarna. Holmen försvaras av 400 svenskar, som överrumplas och tillfångatas.

Efter det att den svenske kungen Gustav Adolf återvänt till Sverige

lyckas General Toll förhandla med fransmännen så att de svenska styrkorna i sin helhet kan ta sig tillbaka till Sverige. Den 9 september ockuperar fransmännen Rügen och den 27 september lämnar de sista svenska soldaterna Pommern.

Freden undertecknas i Paris den 6 januari 1810.

Bohusläns regemente.

I januari 1807 skeppas en bataljon till Pommern och ingår i Överste Tavasts brigad. Bataljonen blev tillsammans med de övriga svenska styrkorna i Stralsund innestängda den 30 januari då fransmännen belägrade staden. Delar av bataljonen var med vid det stora utfallet från Stralsund den 1 april då fransmännen drevs ut ur Pommern. Den 16 - 17 april 1807 var bataljonen med bland de styrkor som under befäl av överste Cardell blev kringrädda av fransmännen och tillfångatagna.

I juli skickades ytterligare 10 man till Stralsund för att ersätta stupade och skadade; bl. a. Jon Bister på Skebräcke. De arbetade på Danaholmen när fransmännen gick över. Jon Bister blev där fransk krigsfånge.

Fångarna fördes via Berlin, Magdeburg, Kassel och vidare till Reims. Efter freden i Paris 1810 fick de återvända hem.

Sverige invecklades senare i krig mot Ryssland. Det var stort behov av soldater. Kungen beslutade därför i början av 1808 att alla vakanser skulle fyllas med nya rekryter. Följden blev för de hemvändande fångarna 1810 att de inte hade någon tjänst eller bostad att komma tillbaka till.